

123:8:18376
19
vatten
(b.)

Berättelser

om

de dödsfångares tillstånd, beredelse och saliga ändalykt, som jag i deras fängelserum fick besöka, och ändteligen wara med fågnad till afrätts-platsen följaktig, under min Embetstid i Stockholm, isynnerhet åren 1746 och 1747, till 1754. Hämtade utur en framlidn Evangelisk Kyrko-Lärares efterlemnade handskrifter.

Samte

Peter Sellegrens

Afskeds-Bref

till

Annerstads och Röttja Församlingar.

5h. _____
af Adhelicus

Uddewalla 1842. Sam. Vict. Bagge.

De (b.)

Företal.

Det war en besynnerlig och utmärkt nådesperiod ofw
mannämnda är förhanden, då ett så anseeligt antal af lifs-
tidsfångar, den ene efter den andre, fast efter någon tids
utdrägt, under många hinder, of satan och deras egen
dels ofunnighet, dels ewärdsamhet och motwilja, dock
ändteligen kommo, under syndaländets och otrons känne-
dom, till Sonom och i Hans händer, som deras själ
fär hade.

De woro allefammans wid min ankomst hårdnackade,
obrydde, owälige, liknejde hwart deras själ stulle taga
wägen, hade ingen rådhäga för döden och ewigheten; men
det som endast kunde böja, bewisa och eswerninna deras,
för allt annat eswerninmeliga hjerta, wor talet em He-
nom, hwars Gwangelium är en Guds kraft till salighet.
Rom. 1: 16.

Uppå dese är klart, påtagligt och tillika trösteligt bewis,
att Jesus är kommen i werlden att frälssa syndare (beswar,
ogerningsmän), att just sådane, som ingen annan will haf-
wa, will likwäl Han hafwa; att ingen kan wara så
stygg i egna ögon, så elik att blifwa hulpen, så gräseli-
gen hafwa syndat och förderfwat sig, som icke kan kom-
ma tillrätta och blifwa saliggjord, när Herren får kom-
ma honom när, får taga honom i famnen, får kyssa he-
nom med sin muns lysande; och ändteligen, att sådane
grofwa misbdådare, som dese nedannämnde woro, stå
så snart att hjälpa och förr gå in i himmelriket, än de
i sina och andras ögon phariseiskt fromme och helige, som
Jesus säger.

När man nu håller tillsammans hwad med dese
dödsfångar föregätt under den långa tid de i fängelserum-
men njutit all grundlig och outröttlig underwisning och
handledning, intill den stunden de läto hjälpa sig af Fräl-
saren och bleswo tagne utur satans makt, samt längre
eller kortare före dödsdagen bleswo saliggjorde, — ligga
uti deras exempel, utom flera stora Prattiska sanningar,
i ett klart ljus isynnerhet uppbyggade:

Konungars och Förstars råd och hemlighet ska
man förtiga; men Guds verk skall man hårlig
prisa och uppenbara, Tob. 12: 7.

1:o Att de kunnbara rörelser af den förekommande nåden, genom hvilka Herren sig anmäler och klappar på den döda och känslolösa menniskans hjerta, och utom hvilka hon alldrig kunde komma att besinna sig, äro af den bestaffenhet, att så länge de vara, lägga de ett band upp på menniskans frihet, så att hon, under känslan af dem, icke kan annat än vara foglig, spak och godwulen; ej annorlunda än den argstinte Saul war, då han hörde det ljusliga ljudet af Davids strängaspel. Men som menniskan icke är någon dödd machin, utan ett fritt kreatur, och bör så nyttja sin frihet och kunna ega makt att säga ja eller nej, att göra hwilket hon will, som hon i nämnda ställning icke kan, så är med hennes fria wilja enligt, att sådana sinnliga rörelser inom längre eller kortare tid skola indragas. När nu detta händer, som wißt sker, och dörren till hjertat under dessa nådens rörelser icke blifwer öppnad för Frälsaren, som står utanför och klappar, så blifwer en sådan själ efteråt så häglös, hård och om sitt ewiga wäl obekymrad, samt om Frälsaren så liknöjd, som hon varit tillförne, ja, kan nu som förr låta sig af syndens makt öfwerwäldiga, och detta kan ske ända till lefnads slutet, då man sitter på lifwet och dödsdagen är utsatt, med samma frihet som när man war på fri fot och tänkte sig hafwa många år och dagar att winka på, till ett starkt bewis, att sådana nådesrörelser och anklappningar icke gjort någon förändring och ombyte i menniskans hjertas tillstånd; detta kan ses af den 1:sta berättelsen.

2:o Att själar, som kommit till hus och öfwerlygelse i förståndet om Ewangelii sanning, med påföljande fågnad och glädje öfwer densamma kunna af öförfarenhet och fiendens list råka på den farliga och stenfagra afwägen, att de stanna wid detta huset, låta sig nöja dermed, lita på hafda kännningar, och tro sig nu vara hulpne och räddade; fast de icke låtit detta nådeliga huset leda sig till Frälsaren, efter de wisa männens af Österlandens exempel, som wäl woro ganska glade när de sågo stjernan, men låto sig icke nöja dermed, utan följde dess anwising till Sonom sielf. Man står uti stor fara att gå miste om Frälsaren, då man icke kan göra stillnad på hus i förståndet, och trones lif i wiljan; tills man får öppnade ögon att se, huru man wäl kan hafwa lamhwilken allena man blifwer rättfärdig och salig. Af det 2:dra och 4:de exemplet ses allt detta.

3:o Att, då själar råka på denna nu omtalade stenfagra afwägen att lita på huset och förut hafda goda kännningar, och uti egensinnighet icke wilja låta öfwerlygga sig, att de därför icke äro mera frie och löfjade utur satans snaror än en wid bläcken låst fånge är därför lös och på fri fot, om han uti igenlästa fångellet, der han sitter, hörer en utanför klappa på dörren och tala till sig: jag will säga, att när så händer kan, genom Herrens förbarmande ofta ske, att fall i synden kunna främja Frälsarens ändamål, att öfwerlygga sådane om deras falska inbillning, och äro tillfälligtwis för dem nyttigare, än den förut hafda glädjen; likasom Petri fall i palatset lände honom till mera förödmjukande, än glädjen på Thabors berg, på hwilken han tilläfwentyras för mycket räknat; uppå detta ligga klara bewis i den 2:dra och 4:de dödsfångens efterdöme.

4:o När den menniskoälstande Frälsaren ej mera fordrar wid en syndares omflyttning ifrån satans makt till Gud, än att han, efter exemplet af det igenfunna fåret, står stilla, låter taga och lägga sig på herdens arlar och bäras hem till särahuset, så kan det hända sig, som ses i den 6:te dödsfångens exempel, att man under god wälmening, emot gifne warningar i den delen, genom eget säktande och egen werksamhet kan hindra Herren att utföra sitt werk i själen till en seger.

5:o Att när en själ låtit sig af den Hel. Ande bringas till kännedom af sitt ofaliga tillstånd, och derjemte under allehanda sten icke löper undan, utan med den förlorade sonen står stilla, så usel, owärdig och styggelig, som han är i sina ögon och blifwer af Frälsaren samtagen, så warder han utan tidsutdrägt och på engång saliggjord, får nåd och krafter att tro, blifwer ett nytt kreatur, på engång rättfärdig och salig, samt nöjd att dö; han må för öfrigt hafwa fyllt syndamättet, så mycket han kunnat; detta wisas uti allas deras exempel.

6:o Att menniskor stundom gifwas, hwarom sista dödsfångens efterdöme vittnar, hvilka uti en hårdnackad och otrolig egensinnighet wilja heldre blifwa beredde till en salig död genom eget arbetande, för att få en hög grad af själaångest, ända till hellans förlorande och kroppens utmarglande, än att låta skänka sig nåd och syndernas förlåtelse för intet och utan förstyllan, och att den förra utwägen faller för det blinda förnuftet mera rimlig än den senare.

7:o Ghuru nu dessa, i sin Herras glädje ingångne dödsfångar, woro hwarannan derutinnan lifte, att dem blef barmhertighet wedersfaren och de insomnade i Hans sår, så war det dock någon märklig stillnad dem emellan, i anseende till graderne uti en närmare bekantskap, förfärenhet och känsla af högsta Frändens kärlekshjerta och iaktande med Honor. Och wisar berättelsen om den 3:de och 4:de af dem hwad Paulus i Corinth. 15: säger em Hjernorne wid de dödas uppståndelse, att den ena öfvergår den andra uti klarhet.

8:o Ändligen, att när Christus blifwer själen lif, warder döden, hennes winning, icke swår att pågå, icke sarselig, utan ljuslig; blifwer med full wisshet och öfwerlygghet hennes bästa wän, som, näst Frälsaren, gör henne den största wälgerningen här i werlden, den hon efterlångtar och med glädje emottager, som en klädd Brud brölops-waguen, hwarom samtelige dessa dödsfångar gifwa ett säkert, påtagligt och hugneligt wedermåle.

Allt jag, oaktadt min stora osticklighet, fick det omvärderliga uppdraget, att med råd och undervisning gå dessa dödsfångar tillhanda och wara ett närwarande åskådnittne till deras beredande af den Hel. Andas, samt saliga färd utur tiden, det räknar jag mig till en stor nåd och förmån, hwarföre Han skall hafwa pris i tid och ewighet.

Wid dessa tillfällen war, utom flera andre, för mig isynnerhet det önskligaste att se, såsom uti en klar spegel, huru den i Evangelio uppenbarade salighets-ordningen håller prof och går uti en så herrlig fullbordan på menniskor, som, efter mycket motstånd af dem sjelfwa, ändligen låtit sig hjelpa och försona sig med Gud, så att de fingo ljus och känning både af synd och nåd samt krafter att tro, och blefwo rättfärdige och saliggjorde på en gång — och detta allt uti ett tillstånd, då de icke hade något wekt och blödigtt sinnelag, icke woro swage i tankeskräften eller hade någon räddhåga för dödsstraffet, en enda af dem undantagen.

Det skulle tyckas wara ganska tungt och mödosamt, att flera månader å rad, nästan dagligen och stundeligen, under en längd af 1-4:delis mil fram och tillbaka, besökande den ena dödsfången efter den andra i ohyggliga och stinkande arrestrum o. s. w.; men jag får till min Herras pris i den omständigheten betyga, att det icke föll mig leda

samt eller beswärligt; men då det drog så långt ut med deras omvändelse och frälsning utur satans hand, som förorsakades af deras egen omwälighet och dödsdagen tillika annalkade, åstadkom det en stor sorg och bekymmer uti mitt otrogna hjerta; och torde kunna lämpas på mig hwad Paulus uti Brefswet till de Galat. säger: min barn, dem jag föder med ångest, till dess Kristus kommer till stadga uti eder. Men denna sorgen blef till slut förwandlad i glädje, när jag med dem, och de med mig, blefwo förwisade derom, att de woro i Hans blod saliggjorde; hwilken glädje hos mig tilltog de dagar jag efter deras saliga omsättning fick wara tillsammans med dem under samtals, gemensamma böner och andeliga sånger. Den sista deras lefnadsnatt, då jag war hos dem, den gudomliga kraft, som wisade sig på dem wid skriftermålet och Sakramentets annammande, den otroliga rörelse, som märktes hos den stora närwarande menniskohopen, som detta hörde och sågo det som passerade med dem under utgången till afrättsplatsen, då utur ögonen och deras ansigten lyste böjelse, wördnad, frid, själen stillhet och förnöjelse; och ändligen det som hände med dem på sjelfwa afrättsplatsen: jag will säga, min stora oro och lilla utwertes möda jag haft blef med en outhärlig glädje betald, som flere dagar och weckor efter deras saliga hemgång, ja, hwarje gång jag haft tillfälle derom sedermera berätta för andra, och till och med nu, då jag sätter på papperet denna forta historien, sker det icke utan en wälsignad och fågnetsam åminnelse. Jag är efter naturen af en tendre och blödig sinnessämning och har alldrig kunnat se det minsta kreatur slagtas; men då war jag så fullkomligt öfwerlygghad om dessa själars saliga tillstånd, som nu skulle afrättas, att jag wid executionen icke gief undan eller wände bort ansigtet, utan stod nära intill och såg derpå, utan ringaste alteration; warande långt nöjdare med det som skedde, än om de på platsen hade fått parodon; ja, sjelfwe skarprättaren yttrade sig för mig, att han med nöje förrättade executionen på de dödsfångar, jag utförde.

Som nu öfwer 20 år äro framledne sedan detta skedde, som här nedanför berättas, och jag nu, efter några Jesu wänners begäran, skriftligen upptecknat, så äro wäl flere utwertes omständigheter wid så många wändningar dels fallne ur minnet, dels så bestaffade, att de med uppsåt äro förbigångne, såsom icke hörande till saken; men

som mitt affeende allenast varit, att förtälja det hufvud-
saktigaste, som angår dessa själars tillstånd före, under
och efter deras saliggörelse, så har jag, oaktadt så män-
ga års förlopp, allt detta uti så friskt minne, som wore
det i dessa dagar passeradt; hvarföre hvar och en, som
tillfälligtwis kan få dessa papper om händer, må vara
fullkomligen försäkrad om dessa berättelsers sanning och
pålitlighet.

Sist önskas af min hjertansgrund, att denna korta
relation måtte hafwa den ingång och werkan i deras hjer-
tan, hwilka den framdeles warda läsande, som den wisa-
de sig hos dem, hwilka den tiden allt detta närwaran-
de med egna ögon och öron sågo och hörde!

Författaren.

Det är ett fast ord och i alla
måtto wäl wärdt att man det
annammar, att Jesus Christus är
kommen i werlden att frälssa syn-
dare. 1 Tim. 1: 15.

I.

Carl Beckman war en yngling på 17:de
året, när han 1746 i Stockholm afrättades;
hans fader, som då lefde, war Ulfesor uti
Kongl. Kammar-Revisionen. Till tempera-
mentet war han i högsta grad kall och phle-
gmatisck, hade i fadrens hus fört ett stilla och
fickligt utwertes lefwarne, och, som han efter
undfängen nåd sjelf berättade, hade han all-
drig besmittat sig med de annars allmänna
ungdomssynder emot det 6:te Budordet, och
gått derutinnan så långt, att han aldrig ra-
sat med qwinsfolk, ehuru han, isynnerhet när
han war på fadrens gård å landet, haft nog
anledning dertill, och sådant både hört och sett;
han wiste med ett ord af ingen annan utwer-
tes verklig synd emot Lagen, än swordom och
Guds namns misbruk, och förstnämnda synd
lemnade han straxt på förmaning af en sin
trogne Informator. Han war tillika af ett
ärligt sinnelig, som ock deraf kunde slutas,
att, ehuru han blef föranlåten och tillstyrkt af
andra till den misgerning, hvarföre han
måste dö, hade man dock swårt att få weta

af honom, hvilka de woro, på det att de icke derföre skulle råka uti någon olägenhet.

Sedan han af enskilda Informatorer inhämtat någon underrättelse i språken, skrifwande och räknande, destinerade fadren honom till krigsstaten, efter han ock dertill hade mesta lusten; han blef alltså nämnde år 1746 såsom Volontair antagen wid Amiralitets-staten i Stockholm. När han nu af fadren icke kunde få sådana uniformskläder, som wid denna staten brukas, och hans kamrater sågo honom öfwer axel, efter han war så illa munderad, gick detta honom till sinnes, och några oförståndige af hans bekante och kamrater tillstyrkte honom att på följande sätt skaffa sig penningar.

Uti fadrens hus bodde en rik Jungfru; hos henne infann han sig efter den honom gifna planen en Söndag, under Afstonsången, då hon war ensam hemma. Klädd i sin wanliga kapprock och en pappersmask öfwer ansigtet, föregifwer han sig då wara en af de Swenska Officerare, som skulle gå öfwer till Frankrike, hvarföre han behöfde penningar till denna resan och wore betjent med en liten summa: wille hon göra det med godo, sluppe han forcera henne dertill o. s. w. Nämnda Jungfru gifwer honom, i brist brist af penningar, några nipper, till circa 200 Daler Silfwermynts wärde; han gick då ifrån henne upp i sin kammar uti samma hus, hvarpå hon slår igen dörren, och då hon icke såg honom gå ut genom porten åt gatan, faller hon på den tanken att han varit hemma i huset. Efter några dagar blifwer han förrådd, då egarinnan wäl fick

sina nipper tillbaka, men saken kunde icke blifwa tyst; han togs fast, sattes i häkte, och, efter föregången undersökning i under-rätten, som rånare dömd till döden, hvilken dom sedermera fastställdes af Swea Hof-Rätt, hvarpå han blef förd till Smedjegården.

Han fick då straxt besök af Presterskapet och fastade ändtligen sitt förtroende uppå mig i synnerhet, med hvilken han tillförne war bekant. Efter sitt otroligen phlegmatiska temperament war denne ynglingen alldeles hog- och bekymmerslös, likasom ingen olycka honom träffat; smickrades ock af sina oförståndiga anhörige med hopp om pardon hos Konungen, hvarom fadren gjorde ansökning, hvilket ock mycket underhöll och styrkte hans naturliga oswälighet. Med alla föreställningar uträttades nu intet; man wiste tydligen att han icke lånte dronen åt det, som sades, swarade intet på frågor och wäntade allenast med fågnad att Presterne gingo sin wäg.

Flera weckor derefter utsattes hos Konungen stadfästelse på Hofrättens dödsdom, som honom förkunnades, då han tillika fick ett apart arrestrum på Smedjegården, beredelsekammaren kallad. Nu förgick honom wäl hoppet att få lefwa; men man kunde dock icke hos honom förmärka det minsta bekymmer häröfwer, gaf nu icke mera än förut akt på de beweklige föreställningar, som honom gjordes.

Icke långt derefter förkunnades honom dödsdomen af Öfwerwaktmästaren, som af Executorn war utsatt att verkställas tre weckor derefter; men då detta icke rörde honom, och man under de flitigaste besök och det ömmaste

umgänge icke kunde märka hos honom någon fruktan för döden eller sorgfällighet, huru det skulle gå med hans fattiga själ, gjorde man föreställning hos Executorn om hans osaliga och oberedda själatillstånd, med begäran om uppskjutande af executionen; och man fick med möda 8 à 10 dagars uppskof; men dessa dagar framlupo för honom nu, likasom tillföre, utan nytta; och ehuru man beslutat wända sig till Konungen och supplicera om executionens inställande till dess delinqventen kunde blifwa skicklig att dö, efter det icke stod vidare att erhålla af höga wederbörande, funno wi dock för godt att låta den wanliga fångpredikan föregå följande Söndag, som war tre dagar före den utsatta executionsdagen, i affigt att han derigenom torde komma till någon omtänka och bekymmer om det ewiga.

Sjunde Söndagen i Fastan inföll då, och man sade honom förut, att som han Dnsdagen i följande weckan skulle exequeras, så finge han nu afhöra den sista predikan i werlden, då tillika fångpredikan för honom skulle hållas. Man kunde dock icke hos honom märka någon rörelse härwid; han begärde allenast, att den skulle hållas af den Prestmannen, som han mest tyckte om, hwilket ändtligen lofwades honom.

På ofwannämnde dag gick han i sin Prests medfölje upp i kyrkan, och då folket stöckade sig, wisade han med sura och moquentia miner, att det misshagade honom. Uti predikan taltes i anledning af Jesu ord: Swilken som gömmet mitt tal, skall icke se döden till ewig

tid; 1:o om döden i tiden, 2:o om döden till ewig tid. Wid slutet wändes talet till den för allas ögon nu sittande dödsfången, om hans säkerhet, owälighet och kallförmåhet, om den fara hans själ stod uti, som under all denna långa tiden han varit under beredelse tillslutit sitt hjerta; om Jesu ömma kärlekshjerter emot honom, som ännu både will och kan hjälpa honom, om han allenast wille låta hjälpa sig; om den förmån honom genom den lekamliga döden kunde tillflyta, om den herrlighet, som på densamma för honom följa kunde, o. s. w. Wid dessa föreställningar rördes folket till öfwerljudd medlidande, tårar, gny och bön öfwer och för honom.

Wid och under denna predikan blef han besökt af en gudomlig makt och rörelse, som ock syntes i hans ansigte, då han gick utur kyrkan med andra åtbörder än han ingick; han gick med slaget ansigte igenom folkhopen, lät dem se på sig, helsade på dem, och när han i arrestrummet war inkommen, talte han intet ord med någon, kastade sig ned på golfwet wid en stol, och höll både ögon och mun till. Med få ord bad jag honom då att låta Herren få fria händer med hjertat, ju stillare han förhöll sig, ju bättre wore det och ju snarare blefwe han hulpen, gick derwid ifrån honom och befallte waktkarlen, att han skulle låta honom wara allena och icke släppa någon till honom, hwem det ock wore; jag wille kl. 4 e. m., då Afstonsfången war slutad, komma till honom.

När jag wid nämnda timma kom till honom i arresten, satt han helt tyst och stilla och

utur hans ögon lyfte en owanlig ljuslig-
het. På tillfrågan berättade han i korta ord,
att han under predikan blef gudomligen beta-
gen af en öfverswinnelig glädje öfwer Jesu
kärlek, att han icke wiste huru det war honom,
att samma känning wäl warade ännu, men
icke i samma grad som i början, då han icke
kunde berga sig för densamma.

Jag blef då hos honom till aftonen, un-
derwisade honom, att denna rörelse war en
werkän af Guds anklappande nåd, som wille
slippa in genom dörren, att det ännu wore
långt ifrån det sannskuldiga tronens lif, som
icke kan uppkomma i hans hjerta, förr än han
blifwer stilla och låter Frälsaren hjälpa sig o.
s. w.; gick dermed bort ifrån honom och lem-
nade honom på Förbarmarens ömma hjerta.

Dagen efter, bittida om morgonen, gick jag
till honom, då jag icke fann hans tillstånd
sådant, som det war dagen förut; de sinnliga
rörelserna hade upphört och han, i stället för
att bedja och wara stilla, hade redan begynt
gå in i sin förra förhårdelse och kallhjärtighet;
han hade, som jag efteråt fick weta, inlåtit
sig i fåfängt tal, stått som oftast i fönstret och
sett efter det som påserat på gården, berät-
tat för en annan fänge, hwad som påserat på
landet, när han war der, o. s. w., hwarföre
han, på tillfrågan, sade: att hwad han dagen
förut kändt, war nu alldeles borta. Han fick
då all den underrättelse, som i denna omständig-
het war nödig, då jag inemot middagen skil-
des wid honom och trädde, i sällskap med en
annan Christi tjänare, upp i Senaten, före-
ställde delinqventens oskickliga tillstånd att fun-

na saligen dö på den utsatta dagen, och an-
höll i underdånighet om uppskof, tills någon
förändring kunde hos honom föregå. Detta
bewiljades; och gafs, genom utdrag af Proto-
collet, trenne dagars uppskof öfwer den utsat-
ta terminen. Detta war om Måndagen och
alltså fick han lefwa till den nästa Tördagen;
det höll man alldeles tyst för honom, så att
han icke wiste annat, än executionen skulle gå
för sig följande Onsdagen; men dessa dagarne
framlupo såsom tillförne i kallsinlighet, owä-
lighet och förhårdelse.

Tisdags e. m. gick jag åter till honom
och ibland annat förhöll honom, att som han
dagen derefter skulle afrättas, kunde jag icke
hafwa hjerta att följa honom ut, och wara ett
bedröfwadt vittne till hans osaliga affärd; be-
gårde att han wille wara nöjd dermed, efter
han då icke wore mera betjent af mitt sällskap,
än tillförne. Andamålet war, att derigenom
komma hans grusligt phlegmatiska sinnelag i
i någon rörelse och estertanka, ishunnerhet, när
han sedermera skulle få höra om tidsprolonga-
tion. Till att winna detta hade jag ock gjort
den anstalt, att hans enda Syster, som han
mycket älskade, skulle om afton komma ner
till honom, för att taga af honom sista af-
skedet.

Man kunde wid dessa tillställningar mär-
ka föga sinnesrörelse hos honom; han teg mest,
men frågade en gång, om han wid executio-
nen skulle få det röda klädet att falla på, som
hans fader lofwat honom. Jag blef nu hos
honom långt in på aftonen; och wid det jag
lätjade wilja räcka honom handen till det sista

farväl, märkte jag att det beghnte gå honom nog till sinnes; då sade jag: Beckman! hwad skulle du tycka, om du finge än någon dags uppstos? Wet du att wi hafwa varit uppe hos Kongl. Senaten och utwertat för dig tre dagar att ännu leswa på? Du har icke bett oss derom, men som wi hafwe sett, att din själ stätt i fara att ewinnerligen förtappas, hafwe wi gjort för dig detta steget. Hwad tyckes dig om detta? — Han wille i början icke tro detta wara sannt. Ändtligen, när jag försäkrat honom derom, föll han ned wid bänken och beghnte med egna ord bedja med tydlig röst; och war det första gången jag det nu hörde af honom. Han tackade Frålsaren innerligen, som så fogat, att han i sin säkerhet icke blifwit utförd; han bad, att som Sverheten lemnat honom tid att besinna sig på, dessa nådedagar måtte af honom rätt användas. Han bad länge och med böjelse om det som gjordes honom af nöden: om ett böjdt syndarehjerter, om ömhet för sin själ, om tro o. s. w., och gaf mig godt hopp att hans saliga frålningsstund skulle nu snart nalkas. Jag gick bort och lemnade honom på Frålsarens ömma hjerta, med nödiga förmaningar att han nu skulle låta hjälpa sig.

När jag dagen derefter bittida om morgonen kom till honom, fick jag med sorg och häpenhet se, att han gått ur det böjda tillstånd, jag lemnade honom uti föregående aften: han hade gått in i sin förra öwålighet, såg liknöld, mulen och mörk ut i ansigtet, wille knappt swara, när jag talade honom till. Jag beklagade att man mot all förmodan skulle finna

honom i sådant tillstånd, berättade oss tillika, att folket, som icke wiste af det gifna uppstoswet, nu wäntade honom, och flockade sig på gator och gränder, för att få se honom gå ut; men att jag war af hjertat glad, att de denna gången wäntade fåfångt. På tillfrågan, hwad han nu tyckte, swarade han intet, och tycktes som mitt besök war honom föga angenämt. I ett sådant tillstånd framlupo Onsdagen och Thursdagen; och som jag sedermera fick weta af honom och waktkarlarne, roade han sig stundom att tala med dem och den andra medfången, som satt i samma rum, om allhandla lappri, frågade äfwen hwad som passerade, hwarcken bad eller sjöng, utan betedde sig som en annan säker menniska, som är på fri fot.

Fredags morgon gick jag, full af oro och bekymmer, till honom helt bittida; för att försöka att sätta honom i ångest och sinnesrörelse, kallade jag smeden på fånggården att slå blacken eller bojorne af honom, som alltid sker med fångarne dagen före executioner. Smeden kom, och Beckman räckte fram benet med all contenance, hwarunder erindrades honom, att han skulle låta Herren så lösa sitt hjerta ifrån mörkrets och otrons bojor, som han nu blef dessa lös; men han swarade icke dertill ett ord, såg bister och håglös ut; med ett ord: det såg warre ut denna gången med honom, än någonsin tillförne.

Det led nu till kl. 11 f. m., då jag, full med ångest, säger till honom: Carl Beckman! det går alldrig an att du i detta tillstånd skall i morgon föras ut: jag går nu upp i Kongl.

Senaten och berättar om ditt ofaliga tillstånd, och tillika, om möjligt är, anhåller om ännu några dagars uppskof med executionen; derwid studsade han och svarade: Käre! gör icke det; om jag får alldrig så många dagar, gör jag intet annat än förhårdar mig på desamma: skall jag hjälpas, så måste det ske med hast, och jag tror att Frälsaren wäl hjälper mig: det gör mig ondt att andra skola wara angelägnare om min frälsning, än jag sjelf. Denna utlåtelsen glädde mig, och jag beghnte wilja tro min Herre om hans hjälp för detta stadens barnet; jag tog honom med desamma i famn, och wi föllo begge neder på golfwet och bådo, den ene efter den andre. Han bad med nog stillhet om nåd att nu kunna wilja låta hjälpa sig; han föredrog för Herren sin ungdoms oförstånd, sitt hjertas kallsinlighet, håglöshet och owälighet, han bad att Herren wille nu bewisa uppå honom, hwad hans kraft och nåd förmår, o. s. w.

Detta påstod wid påß en timma; jag beslutade då att blifwa jemnt hos honom tills han skulle gå ut; skickade efter mat och wi talades wid om allt, som påhade sig för honom. Efter måltiden lade jag mig litet att hwila på hans sång i arcestrummet och, som bättre war, wi woro allena. Stundom gick han och stundom satte han sig, men sade ingen ting. När jag wakenade, frågade jag honom hur det går. Han svarade: jag tror det går wäl, och såg nöjd och glad ut. Klöckan emot 4 frågade jag honom, om han icke wille skrifwa några affkedsord till sin Far och Syster, efter han icke mera fick tala wid dem

här i werlden. So men, sade han, skaffade sig blåck och papper samt satte sig neder att skrifwa, men gick emellanåt upp på golfwet, och svarade, på tillfrågan, att han skref något efter hufwudet och något efter hjertat. Innehållet af brefsuet till fadren, hwaraf jag tog affskrift, war: han berättar huru Herren under hans fångelsetid krafteligen besökt hans hjerta; men att han icke gjort annat än förhårdat sig: att om han förliden Onsdag blifwit utförd, hade han då wisserligen blifwit förlorad, som och hade skett, om icke N. N. hos Sverheten skaffat honom några nådedagar att lesa uppå: att han nu wore i annat tillstånd och wäntade i morgon en salig skilsmåssa ifrån werlden: råder sin fader med beweckliga ord till omwändelse, och att affstå ifrån sitt säkra lefwerne, som wore möjligt, om Frälsaren finge råda om hans hjerta: gifwer honom till slutlig estertanka denna versen af Sions Sånger: "Tag Jesu in mitt kalla hjerta, Som uppskyldt är med otrons syndaslem; Låt Andan din der för dig bereda hem" ic. och slutar med dessa orden: jag är min faders son, som i morgon skall aflifwad warda. Lilla brefsuet till Syster och en hans slägtinge war af beweckligt innehåll; hwarwid är att märka, det biljetten till hans slägtinge hade den werkan, att denne derigenom bragtes till omtanka om sin salighet, uti hwilket tillstånd han ännu lefwer. — Su mer det led med tiden på denna hans salighetsdag, ju böjdare, ju stillare och nöjdare blef han. Wid kl. 9 om aftonen kommo de twänne ditkallade Christi tjenare till oss. Wi hade en liten kärleksmåltid tillsam-

man; och märkte ögonstenligen werkan af Jesu löstes-ord: hwar två eller tre äro för-samlade i mitt namn, der will jag wara midt ibland dem. Han satt ibland oss som ett stilla lam, talte då och då något, som war smordt och kostbart. Wi bådo ock till-samman, den ene efter den andre: Beckmans bön war full med böjelse och anda. Tiden fram-lopp under inbördes glädje, tills inemot midnat-ten, då wi anmodade honom att gå till hwi-la, så att han på sin följande bröllops-dag måtte wara så mycket muntrare, hwilket han ock gjorde. Wi sjöngo honom till sängs och han sof wäl och roligt. Kl. wid påß 4 Lör-dags morgon wäckte wi honom upp med den-na versens sjungande: "Det heliga kors war Herre sjelf bar." Han wakenade utan ringaste alteration, och berättade om sin roliga hwila: hans ansigte utmärkte den stillhet och nöje, som war i hans hjerta. När han hade ym-sat lintyg, klädde han på sig, twättade och accomoderade sig; och sjöngo wi wid allt det-ta lämpliga verser utur Psalmboken och Si-ons Sånger. Wi gjorde deruppå bön; då Beckman sedan på en liten stund lade tillsam-mans det lilla han hade i arresten och gjorde anstalt om ett och annat, — ej annorlunda än dea som flyttar ur det ena rummet i det an-dra. Emot kl. 6 om morgonen kommo åtskil-liga bekanta och äfwen andre in i rummet: han satt der stilla och såg icke mycket om sig, och de som sett honom tillförene kunde utaf hans ansigte se den förändring, som i hans hjerta war föregången, och innan wi gingo upp i Smedjegårds-kyrkan till skriftermälet,

föll han på knä i allas närvaro, bad med eg-na och sådane ord, att det fattades föga, att huset hade rördts deraf. Kl. 7 gingo wi upp i Smedjegårds-kyrkan, der en stor menighet hade samlat sig, ja, flere än de der kunde rymmas. Sedan en psalm war sjungen, be-gyntes skriftermälet med Apostelens ord: "Je-sus är kommen i werlden att frälssa syndare, ibland hwilka" m. m. Efter ordets korta ut-läggning, skedde applicationen till honom: G. huru syndare han warit, och ehuru han från sin ungdom lefwat i säkerhet och icke aktat Gud i känsla, i sitt hjerta syndat alla synder och gjort detta till en del owetande — dock allt i otro; men att han begått de största synder under sin arresttid på Smedjegården, då Herren flera gånger sökt honom med klappande på hans hjerta; men att han hwarje gång derwid för-härdat sig och lefwat i en willig håglöshet och kallfinnighet: — han bad bewekligen om förlä-teltelse härför: tackade Frälsaren för all hans långmodighet och tålmod med sig: wälsignade Öfwerheten, som gifwit honom tid till besinning, och tackade Herren, som böjt sitt hjerta till denna barmhertigheten: hade detta icke skett, hade jag för detta warit förtappad; sist bad han ock för folket: Du wet, Herre! sade han, att de lefwa i blindhet, som jag har lefwat: de springa af nyfikenhet att se executioner, som jag ock gjort, och tänka intet vidare: Her-re! gif att mitt exempel måtte gagna någon till bättring och salighet. Derefter föllo dessa orden af hans mun: Herre Jesu! låt mig nu få dö för dina fötter, som min broder röfwa-ren; och sedan han lemnat sig på den milde

Gudens och Frälsarens hjerta, med wisshet att han nu finge insomna i hans sår, stod han upp. Härwid får berättas, att som han föll på knä och beghnte bedja, blef en stor tystnad hos hela menigheten, hwarföre hans bön kunde höras långt omkring. Det hade en stor werkan på många fringståendes hjertan, som utbrusto i tårar. Alla som woro inom spetsgården, höga och låga, fingo ock ett styhng denna gången, som tydli- gen kunde märkas. Wid det han klädde af sig kläderna, sjöngo wi: "Min kläder klådas af" m. m., och då jag wille hjälpa honom af roc- ken, tillstodde han det icke, såsom en mindre tjenlig sak, utan winkade åt en karl i hopen, som skulle taga kläderna tillbaka, hwilken kom fram och hjälpte honom. När han nu stod af- klädd i sin undertröja, gick han till Slotts- fogden, som war närwarande, tackade honom för all bewist godhet, önskade Herrens wälsig- nelse öfwer honom och hans hus, tog derpå ett kort och ömt afsked af mig och de andra Presterne, som woro med utgångne. Derpå satte han på sig sin mösa, stoppade sitt långa och sköna hår wäl under densamma, så att det icke skulle wara i wägen, tog af sig sina sko, steg in på det framför kubben utbredda klådet, utan att darra eller behöfwa ledas, tog upp skjortbandet, tryckte ned mösan för ögonen, lade halsen på stocken, jemkade med hufwudet så länge, tills hakan kom i skuran på stocken, hwilket allt jag, som stod bredwid honom, observerade; då mästern mannen lyckli- gen med ett hugg skilde hufwudet från krop- pen, och dermed gaf hans saliga själ tillfälle att gå in i herrlighetens fulla åtnjutande. Så-

som något beshnnerligt ansågo de närwaran- de, att kroppen kastade sig på ryggen wid skarprättarens hugg; men det kom sig deraf, att han war i full vigeur och icke halfdöd, som man gemenligen finner delinqbenterne, när de skola afrättas.

De rättfärdigas äminnelse blifwer
i wälsignelse. Ordspr. 8. 10: 17.

II.

N. Malmberg, Soldat wid Lifgardet, wid påß 30 år, då han för inbrottsstöld blef dömd till döden, hade ett dumt, ljumskt och kallwu- ligt sinnelag. Sedan han i flera weckor nju- tit trogen och ensaldig underwisning om salig- hetens grund och ordning i hela sin widd, märktes wäl hos honom någon känning af san- ningens werkan, så att han gaf mera akt på det som sades honom, ishinnerhet om Frälsarens försoning, började ock att bedja med egna ord om Hans hjälp; men det stannade allenast wid rörelser, som kommo och gingo, och hjertat för- blef kallt, dödt och ohulpet; och som hans le- nadsdagar framledo i detta tillståndet, och döds- dagen, som nu blef utsatt, nalkades, öklades mitt beshmmer icke ringa, huru det skulle gå med honom till slutet. Emellertid nyttjade Herren följande tillfälle att komma hans hjer- ta närmare. En dag i dhimmelweckan blef schelleriet på altartaflan i Smedjegårds-kyrkan

efter wanligheten uttaget att wådras, på hwilket Frålsarens försåstelse war målad. När Malmborg genom fönstret på arresten såg detta, gjorde det en så stark sinnlig återverkan på honom, att han föll ned i swimming på golfwät, hwilket, när han kom sig före, moförde hos honom en fågnesam känsla och glädje.

När han efteråt berättade detta för mig, med tillägg, att honom nu wore en sådan nåd wedersaren, att han på den efter Påskhelgen utfatta executionsdagen kunde saligen dö — ty sådan känning hade han aldrig tillförne haft, — underrättades honom, att detta war wäl ett stort wedermåle af Guds ömhet för hans salighets befordran, och ett kraftigt anklappande på hans hjertas dörr: men att Frålsaren icke därför wore i hans hjerta inkommen; han skulle nu genom öwårdsamsamhet och eget arbete icke hindra Andans fria verkande, låta draga sig till Frålsaren, för att få kraft och lif till att tro på honom; han underwisades, att dessa fågnesamma rörelser efterhand skulle afstanna, då han skulle få förnimma, att han blifwer lika så kall, torr och tom samt öwis om sin salighet, som han varit förut. Men han blef i sin förra inbillning, att det nu stod wäl till med honom, hwarpå han icke borde twifla. Emellertid skedde det som sadet honom skulle inträffa efter den förrenämnda fågnesamma känningens upphörande, och wisades strart prof på att han war i sitt förra obrutna och oförändrade tillstånd, då han icke långt efter min närvaro icke kunde dölia sitt ondskesfulla sinne emot en af waktkarlarne, som nekade honom en knif att raka sig med.

Jag sade då strax till honom: här har du, Malmborg! ett klart prof uppå, att ditt hjertas dörr, genom de kända klappningarne, icke blifwit öppnad för Frålsaren; ty då bure du dig icke så åt, som du nu gjorde emot waktkarlen, som är förbuden låta dig få någon rakknif om händer. Han studsade wäl litet härwid och skulle fara med att taga skuld på sig; men han hoppades det hade ändock ingen nöd med honom; han litade på Guds nåd, som hade så besökt och fågnat honom med ofwannämnda kraftiga rörelser. Nu tillstundade Påskhögtiden, och hans dödsdag war utfatt till åtta dagar efter dess slut. Han blef nästan dagligen besökt; han bad wäl med mig, men der war hwarken röst eller kraft, ingen ande eller smörjelse; sådant war öfwen hans tal, både kraftlöst och saftlöst. Jag ömkade mig öfwer hans tillstånd, men han gaf sig sjelf temligen tillfreds, fast han hade ingen känning hwarken af syndaskuldens och syndaförderfwets nöd, eller af försoningens nåd. När jag nu war öfwer hans usla tillstånd i stort bekymmer, tilldrog sig ett kosteligt tillfälle, hwarigenom detta borttappade fåret kom att få se och känna, att det war uti öknen och icke stått stilla för Herden, hvars röst det wäl hört, men icke låtit sig taga af honom och läggas på hans arlar.

Han hade efter den undfångna nådekänningens förswinnande wid ett tillfälle welat sätta mig i den tankan, att han i ungdomen lärt både wäl skrifwa och räkna, då jag trodde det så wara, och bethgade huru illa det war, att han genom sina misgärningar gjort

sig onyttig att tjena både sig och andra med denna wetenskap m. m. Men genom en besynnerlig skickelse fick jag straxt weta, att han alldrig kunnat skrifa en bokstaf, mycket mindre räkna. När jag uppå denna erhållna kunskap åter kom till honom, började jag den förra diskursen om den skicklighet, som han berättat sig ega både uti skrif- och räknekonsten; han blef wid det han förr hade sagt, då jag ändtligen sade till honom: men din lögn kommer dig sjelf om lifwet; nu wet jag att du farit med osanning hela wägen: du har gjort djefwulens wilja, som är lögnens fader: kan du nu tro att du är i sanning osalig, såsom du war före den hafda rörelsen? Då bekände han sanningen, och kom i stor oro öfwer sitt tillstånd och att han icke lagt på hjertat hwad honom i den delen blifwit sagdt. Som det nu war tid på att genom denna påtagliga synden komma närmare till hans ohöjda hjerta och få honom till en helsosam wäckelse utur syndasömmen, sade jag: som du nu så länge tillslutit och förhårdat ditt hjerta för Frälsaren, och icke welat inlåta honom och öppna dörren, att han fått komma derin, och jag icke will eller kan vara ett åsyna wittne till din osaliga färd utur tiden, så will jag nu för sista gången taga afsked af dig och låta andra försöka om de icke kunna uträtta mer med dig, på de få för dig återstående lefnadsdagar, än jag kunnat. Sift frågade jag honom, om han skulle kunna säga, att jag med kallsinlighet handterat hans fråsning, eller då wi en gång räkas inför all werldens Domare, om han skulle kunna anklaga mig för owälilig liknöjdhet och obekymmersam-

het om hans uttagande ifrån mörkret till ljuset, från satans makt till Gud? När jag nu skickade mig, som det warit mitt allwar att taga afsked af honom, föll han mig öfwer och bad mig hjertligen att jag wille blifwa hos honom de få dagar han hade öfrige att lefwa uppå; han kunde nu först märka, det han wore oberedd att dö; jemte dylika sådana utlåtelser, som jag alldrig tillförne hört af honom. Här uppå föllo wi båda ned på golfwet för att bedja: han började nu utur en annan ton: "Min synd mig bedröfwad gör": han bekände med egna ord sin kallsinlighet, owårdsamhet och misbrukande af den honom wedersarna kallelser till bättring: bad om nåd att nu kunna wara stilla och lemna den Hel. Andas fria werkan rum i hjertat o. s. w. Jag kunde med fågnad höra och känna att hans bön icke war efter kunskap, utan flöt af ett om hjelp angeläget hjerta.

Ifrån denna för honom lyckliga händelse, den Herren, som hans själ får hade, wände för honom till det bästa, hwarigenom han slapp utur den snaran, att tro sig wara beredd till döden, och utan hwilken han, efter all sannolikhet, kunnat blifwa förlorad, hade han ännu 8:ta dagar till dödsdagen, under hwilka jag med fågnad såg, huru han dagligen tilltog uti syndens, otrons och tillika Frälsarens kannedom, så att jag icke fann nödigt begära något uppökof uti den för honom utsatta dödsdagen. Ändtligen kom hans sista dag, då man kunde säga, att en salig förändring med hans hjerta war föregången, och att han med glädje kunde gå döden till mötes. Wi bådo

då tillsammans, och hans bön vittnade om ett stilla, böjdt och benådadt hjerta. Kl. 8 om morgonen gingo wi upp i kyrkan, der mycket folk war församladt; han afhörde skriftermälet med mycken stillhet och böjelse; och sedan han med tydlig röst beswarat de honom gifne frågor om hans själs tillstånd, samt gjort den allmänna syndabekännelsen, undfick han absolutionen och Jesu kropps och blods Sacrament, hwilket allt hos alla närwarande förorsakade en utmärkt rörelse.

Efter återkomsten till fängelserummet bad han med en stilla anda, utan ringaste häpenhet eller sinnesoordning; och må till bewis af den Guds frid, som intagit hans hjerta, nämnas, att han lade sig på luffwen i arrestrummet och somnade in kl. 9, då spetsgården war utanför porten. Jag wäckte honom då upp, warandes han glad deröfwer, att det så nära war lidet med hans förlofningsstund till det himmelska riket. Utgången skedde med ett stilla sinne, utan ringaste alteration, och utan att jag behöfde med mycket talande uppmuntra honom till tro och frimodighet. Han skulle afrättas på Hötorget, och när han kom så nära att han fick se trådet, på hwilket han skulle hängas, pekade han med handen åt detsamma och med glad min yttrade sig, att der wore stället, der han finge lemna sin själ uti sin Trälfares händer. I denna ställning gick han nöjd sin död till mötes.

III.

Anders Ryman, som wid 18 års ålder varit handtlångare wid Artilleriet, hade af naturen ett qwickt hufwud, icke fallen för stryktan och förbehållsamhet, utan wisade sig i alla wändningar sådan han war; men tillika orädd, dristig och tilltagsen. I spådare år hade han mist föräldrarne, och när ingen wärdade sig om honom, måste han med tiggande skaffa sig födan, hwarunder han kom i beröring med de så kallade Stockholms-tjuspojkar, der han ibland andra odygder fick smak för att stjåla. På 14 året blef han troßgöfve wid Artilleriet och sedan handtlångare. Under denna tiden blef han öfwerbewist att hafwa begått den ena stölden efter den andra, hwarföre han hwarje gång med spöslitning blef affstraffad, så att han efter eget sammanräknande hade fått tillsammans 175 par spö, tre slag af parat, som gör 1050 enkla slag; och som dåwarande Majoren Silfwerward wid Regimentet mig berättade, skedde executionen hwarje gång med all stränghet, i den affigt, att han, som ännu war wid så unga år, skulle derigenom affträckas från tjufnadslasten; men detta uträttade intet hos honom: han begick likafullt den ena grofwa stölden efter den andra, tills han blef gripen och förb i fängelset på Smedjegården, der han, uti stort elände låg i häkte 2:ne år, under en widlyftig ransakning, tills han ändtligen fick dödsdomen, och förflyttades då till det apartarum, der dödsfångar skola beredas.

Denne lifstidsfånge hade blifwit inrädd af någon annan fånge på Smedjegården, att

begära mig till sig, när han hade fått dödsdomen, hwilket han ock gjorde. När jag då kom till honom i arrestrummet, war han hifflig att påse, nästan naken, utom en slarfwa kring nedra delen af kroppen, på hwilken woro stora märken efter den myckna spöslitningen, håret war som örnsfjådrar, benen uppswullna, med blå och röda ränder af en 20 markers jernbläck, omkring lifwet hade han en jernlänk och högra handen war med en kedja fästad i densamma, så att han icke skulle kunna krypa ut genom skorsten, som han nyligen försökt och hwarföre han äfwen fått spö; ansigtet liknade en uf, såg stinnt ut med ögonen, med hwilka det icke kunde ses att han blickade: sådant war hans utwertes utseende. Uppå tillfrågan, hwarföre han begärt mig, swarade han: efter jag skall dö och någon Prest måste gå till mig, hafwa de sagt mig, att Ni skall wara bra. Jag sade då till honom: du har nu gått så långt i satans tjenst, att du förlorat den rättigheten, att så behålla ditt timliga lif, som dock alla menniskor ega, ehuru eländiga de än äro. Du duger nu intet i werlden till annat, än hängas i galga, och foglarne skola äta ditt kött; jag skulle icke wilja gå in i rummet en gång der du sitter, mindre tala med en sådan, som gjort sig så styggelig för Gud, hans Englar och menniskor, om du icke dugde till ett. Wet du något? Du duger att blifwa salig; så usel och fördömd du sitter der, så är du dock en menniska, och när du är en menniska, så är du i slägtskap med honom: Han har köpt och återlöst dig: när ingen annan will, så will Han hafwa dig: Han både will

och kan draga ditt hjerta till sig och göra dig salig, om Han får göra med dig, som fadren gjorde med den förlorade sonen o. s. w. Detta war innehållet af mitt första tal till honom. Han hörde derpå, och såg mig stinnt i ögonen, men sade icke ett ord. Wid bortgången frågade jag honom, om han wille, att jag skulle komma igen till honom, då han swarade: om Ni så tycker.

När jag en liten tid derefter kom till honom, märkte jag att han såg mildare och menckligare ut i ansigtet, än förra gången. På tillfrågan, huru det nu stod till med honom, swarade han: huru war det Ni sist sade mig? Detta glädde mig hjertligen, att talet om Trälsaren hade gjort något inträck på hans hjerta, hwarföre jag det upprepade, samt widare utförde de stora sanningar i Guds herrliga Evangelio, om Jesu menniskoblifwande, uppenbarelse i köttet genom födelsen, Hans barna-, ungdoms- och manna-år, menniskoslägtets adel och upphöjelse genom slägtskapen med Gud, Hans gerningar, själaängest och kroppsmarter, korsdöd, uppståndelse och himmelsfärd, Hans hjerta emot syndare för slägtskapens och köpets skull, då Han så gerna will emottaga dem och kasta deras synder bakom sin rygg, allenast de wilja låta hjälpa sig och icke förhårda sina hjertan o. s. w.; och jag kunde nogsammt märka, att allt afhöordes med aftgifwande.

Wid det jag den gången skulle gå bort, sade jag till honom: det gör mig ondt, min goße, att du har så stor plåga af den tunga blacken och jernbandet: jag skall tala wid Slottsfogden, att du må kunna blifwa lindri-

gare fångslad. Han swarade då: stor sak i detta; bara det här, och pekade på bröstet med handen. På mitt förord och gifna hopp, att detta swära fångslandet icke skulle mera behöfwas, samthyste den ädelsinnade Slottsfogden: han slapp jernkedjan och fick en för hans spensliga och utledna kropp dragligare och mindre black eller boja, hwarmed han kunde något flytta sig i rummet, som han förr icke kunnat, hwilket skedde dagen efter, då han tillika fick ett linntyg och andra kläder uppå sig, och började se utwertes hyggligare ut, såsom han nu ock sjelf blef angelägen att snygga sig med naglars affklarande, tvättande och hårets kammande.

Nu beghnte det dagligen likna sig till något godt med honom: han började tala om sitt ohyggliga lefwerne ifrån barndomen: huru han aldrig hört annat än styggt och syndigt: huru han blifwit förledd att stjåla, det han med mycken slughet och behändighet kunnat verkställa: hwad ondt han slitit i satans och syndens tjänst: huru han icke haft någon räddhåga för Gud eller kunskap om Frälsaren mer, än att han hört Jesus nämnas: huru han varit med i alla grofwa synder: — detta och mera bekände han med bethgande af ånger och sorg deröfwer, att han så syndat emot Herren och gjort så mycket ondt, den korta tid han lefwat i werlden o. s. w. Han fick en stor lust både att höra talas om Frälsaren och sjelf låsa om honom i Sions Sånger, som woro honom lemnade. Han började slitigt bedja med egna ord om sitt eländes och Frälsarens kändedom: fick en redig kunskap om salighetens grund och ordning, så att han utur nämnda Sånger

kunde utwälja sådane, som påskade sig för hans tillstånd; hwarjemte han wiste att tala om kraftiga rörelser under Ordets hörande, bedjande och betraktande af Guds kärlek i Christo, Hans sår, blod, död och försoning.

Wi hade nu i flera weckor många sköna stunder tillsamman, och då jag en gång frågade honom, huru han nu tyckte sitt tillstånd vara, swarade han: jag har haft och har ett stort nöje af att höra talas om Frälsaren och Hans försoningsblod; jag har många innerliga och fågnessamma känningar under tal och åtänka af honom, och det smakar mig godt att få nalkas honom och i bönen tala med honom; men det är icke med mig, som det borde vara; mitt hjerta är ännu icke hulpet i botten; komme jag ut, sådan jag nu är, fast jag wet och kunnat så mycket godt, kunde jag nu som förr både stjåla, swära o. s. w.

I detta tillstånd framflöto flera dagar, och man gick honom tillhanda med nödiga råd, på det att den wälsignade människornas Frälsare skulle, utan hinder af honom, få inlåta sig närmare med hans hjerta, så skulle det icke gå långt ut på tiden, innan han kunde säga med Jacob: jag hafwer sett Gud under ansigtet och min själ är frälst worden; samt med Paulus: jag lefwer = = Christus lefwer i mig, (Gal. 2:); det komme allenast derpå an, att han, som den förlorade sonen, stode stilla och låte omfamna sig, ifrån hwilken stund han fick lif och krafter att tro. Enär nu dödsdagen blef utsatt och Ryman märkte att jag war orolig deröfwer, att det gick så långt ut på

tiden, innan han kom i detta saliga tillstånd, sade han åt mig i en öm ton: Käre! förj icke: Trålsfaren hjälper mig väl.

Under mitt bekymmer i denna delen föll mig in, att här torde ligga någon Uchan fördold, som war orsaken, att Israel icke kunde vinna; jag frågade då, om det icke wore någon hemlig och förtegad synd, som han borde uppenbara och nu läge hans fulla frigörelse i vägen:—och det war så. På tillfrågan, om han hade gjort en uppriktig bekännelse af allt det onda han kunde påminna sig hafwa gjort, studsade han, då jag kunde märka, att det war något sådant. Ändtligen, och efter många ömsinnta föreställningar i det fallet, huru Herren så fordrar, att wi skole inbördes bekänna synderna för hwarandra, på det att fienden icke må hafwa något, som han kan sätta sig på, och att detta skulle lända honom till lättnad och en wälsignad nytta, gaf han mig wid handen, att det wore gansta många stölder, dem han för domstolen icke bekänt, hwilka han ock nu förtegat af fruktan, att det skulle blifwa en ny ransakning och han, emellertid, ånho komma i det grusliga fångelserummet, der han med de andre misådare utstått allt hwad elände kallas kan. Jag underrättade honom, att det wore en fåfång fruktan: han hade icke mer än ett lif att mista, om han ock hade gjort så mycket ondt till, och att intet uppskof i den utsatta dödsdagen för denna orsak war att wänta, om ock dessa obekända stölder skulle för domaren angifwas, som dock icke behöfdes. Derpå upptecknade jag på ett papper några och 30. stölder, utom dem han blifwit dömd för,

hwilka han hade uti friskt minne, både till sakernes beskaffenhet, som woro stulna, och egarnes namn, som dem förlorat. Man gjorde strax anstalt att wederbörande härom fingo kunskap, då en del kommo och fingo all begärlig upplysning af honom, dem han af hjertat bad om förlåtelse, efter han icke kunde skaffa dem de stulna sakerna tillbaka eller på något sätt ersätta den skada, de genom honom lidit. Jag war wid sådane tillfällen tillstådes, såg och hörde icke utan rörelse hans bön om tillgift samt beweckliga utlåtelser till dem. Emellertid blef genom denna upptäckten mycket godt uträttadt: många rättegångar inställdes emot dem, som höllos fångne och misstänkte för delaktighet i det bortstulna. Efter denna händelsen blef han mera munter än förr, och war det som om en tung börda blifwit tagen af hans skuldror. Nu kom han likasom uti ett nytt element: han fick allt större och större ljus i försoningshemligheten, jemte ny nåd att med stillhet låta hela sin själs omsättning endast ankomma på den Hel. Andas fria werkan, hwaraf hände, att han fick af Trålsfaren anskande nåd och krafter att tro och hwila uppå den genom Hans blod skeddå försoning: han war nu nöjd att dö på Hans räkning, hwad dag det wore, ju förr des heldre: han kunde med Paulus säga, att Christus war hans lif; och det war så i sanning i hans hjerta, hwilket utgången sedermera wisade.

Nu war termin till executionen för Ryman utsatt efter åtta dagar; men det förgingo fjorton dagar till verkställigheten, emedan skarprättaren skulle på execution utåt Upsala-

trakten med en annan dödsfånge, hwilken några wedor förut sutit i beredelserummet med Ryman, derföre må om honom något inryckas. Under det denne, som sades, satt i beredelserummet med Ryman, njöt han gemensam underwising med honom, och det war icke utan att han kom till någon helsosam estertänka; men i detsamma fick han dödsdomen och blef utförd på landet, der misgerningen war föröfwad, och skulle, efter beredelse af derwarande Prester, af rättas. Denne stackars lifstidsfånge begärde derstädes beständigt, att få tala med de Prester, som woro hos honom, då han satt på Smedjegården; men hans begäran blef icke hörd, och ehuru han war alldeles oberedd och misnöjd att dö, fördes han dock ut till afrättsplatsen, då han jämrade sig att han doge osalig, hwarföre de den gången måste föra honom tillbaka. Emellertid ropade denne uslingen ständigt och bewekligen om den wälgerningen, att någon af Stockholms-Presterna, som han förr begärt, skulle få komma till honom. När wi här om fingo underrättelse, reste jag med några wänner ditut, emedan det icke war mer än något öfwer 2 mil från staden, och kommo fram aftenen förut innan executionen skulle ske; men det blef oss icke tillåtet att få komma in till honom, så att wi med oförrättade ärender måste resa tillbaka. Wi fingo sedan höra att executionen dagen derefter försiggick på ett ömkansvärdt sätt, hwilket af ögonwittnen bekräftades. Men nu tillbaka till berättelsen om vår Ryman. S anseende till skarprättarens bortowaro, blef Rymans dödsdag ännu uppskjuten 8 dagar, så att wi fingo behålla honom fulla 14 dagar

ifrån den stund honom blef salighet wedersfaren. Dock hade han helst sett att det fått blifwa wid den utsatta terminen. Emellertid woro dessa dagar för oss wälsignade med mycken hugnad och andeligt nöje. Wi kände kraften af Jesu närvarelse efter hans löfte (Matth. 18:) hwar två eller tre äro församlade i mitt namn, der är jag midt ibland dem. Stunderne tillbragtes under andeliga samtal, bön och sånger. Ryman war af naturen icke fallen för att tala mycket, men det han talte war reelt och estertänksamt. Andre Guds wänner och böjliga själar lät jag gå in till honom, och de blefwo rörde och muntre af hans numera behagliga ansigte och de ord han talade. Några af Officerarne wid Artilleriet, som wetat af hans hofstycken och egudaktighet, kommo af nyfikenhet att se denne utmärkte ögerningsmannen, då de icke wille tro, att det war han. Jag war då närwarande och hörde dem säga: alldrig är detta Ryman? huru anorlunda ser du nu ut emot förr! Han lät dem då weta hwad nåd Herren gjort honom, den han för dem beprisade, och de kunde icke utan uppbyggelig påminnelse gå ifrån honom. Med förbigående af några sköna utlåtelse om hans tro på Frälsaren, den wisshet han hade i sitt hjerta, att han nu wore saliggjord i hans blod och skulle insomna i hans sår, äro följande hans egna ord i friskt minne efter honom. Då en gång talet föll, huru Herren kan wända det onda till det bästa, sade han: Jag är wisst lycklig, att mina misgerningar blifwit uppenbara; om det icke skett, och jag icke förwerkat lifwet, hade jag alldrig fått höra och känna det, jag nu hört och känt; jag hade då gått

med mina förra Kamrater i satans snaror, och blifwit förlorad med största hopen. Då en gång sades: om du nu fick pardon och sluppe att dö, hwad skulle du thcka derom? swarade han: det wore ingen glad tidning för mig; hwar skulle jag kunna triswas i werlden? Utom Er känner jag ingen, hos hwilken jag kunde berga mig; Ni skulle då få så mycket beswär af mig, innan jag blefwe nöjd med pardon, som Ni nu haft med mig, innan jag blifwit nöjd och beredd att dö: nej! som bättre är, jag får och jag will dö. Uppå gifwen anledning sade han en annan gång: jag wille följa Er ensam ut till afrättsplatsen; om det wore midt i natten, skulle jag wist icke bjuda till att rhyma.

Ändtligen nalkades den utsatta dödsdagen. Dagen förut på morgonen slogos bojorna af honom, så att han med ledighet kunde gå i rummet. Scke långt derefter kom till honom en qwinsperson, som hade ett adligt namn, hwilken nu sluppit ifrån spinnhuset, och med hvars der ännu qwarsittande syster Rhyman varit förlöswad, samt hade med henne en son, som ännu lefde, och jag sedan lät mig wärda om. Denna qwinna medförde en hwit nattmösa, som Rhyman skulle hafwa på sig wid executionen, jemte litet mat. Det föll mig in att wilja höra hwad han kunde hafwa att säga henne, hwarföre jag frågade honom, om han något enskildt wille tala wid henne, då han swarade: ja, det will jag wäll! Sag gick då ut; men som det war dubbla dörrar i fängelserummet, lät jag den innersta dörren stå litet på glänt, och ställde mig så, att jag noga kunde höra hwad han talade med henne, dock utan att någondera

märkte att jag war så nära, hwarföre Rhyman med så mycket större ledighet kunde tala. Han började då sålunda: Sophia! Herren slå och hjälpe dig, såsom Han gjort med mig: det står illa till med dig, såsom det ock stått till med mig; du wet något af mitt gudlösa lefwerne och min grusliga ogudaktighet; men Herren har wisat mig stor barmhertighet: jag har fått wetta det, jag icke förr wetat och trott, nemligen att jag är köpt och återlöst med Hans blod. Wet du, Sophia, att jag icke skall blifwa salig först i morgon, då jag skall dö, utan jag är nu salig. Wet du hwarföre? Scke för det jag bekant mina många synder, icke för det myckna onda jag, i så lång tid, utstått i fängelset, icke för det myckna jag både hört och läst, icke för mina många böners skull, eller de kraftiga törelser och känningar jag haft under ordets hörande, under bedjande och sjungande i detta rum, utan jag skall säga dig: dershöre är och blir jag salig, för Frälsarens födelse, barn-dom och wistande på jorden, för Hans gerningar, fattigdom, själaängest och kroppspina, för Hans hudflängning, törnekröning, blodsutgjutelse, sår, kors och död: — dershöre är jag nu salig, och så kan äfwen du bli, Sophia, om du will låta Honom få hjälpa dig o. s. w. — Rhyman war, som jag förr nämnt, icke fallen för att mycket tala, eller hade af naturen ett rörligt sinne; men denna gång talade han både mycket och med ömhet, hwilket kunde höras af sjelfwa målföret, och deraf kan slutas hans åstundan, att detta tal måtte winna ingång i hennes hjerta, hwartill dock ingen liknelse syntes. Hon swarade honom icke ett ord på allt

detta, utan gif sin väg, då jag icke underlät att ytterligare af detta exempel anleda henne till eftertänka och förlågenhet om att blifwa så salig som Ryman, då hon gerna skulle få besöka mig; men jag hörde sedan alldrig af henne.

Wid denna berättelse får tilläggas hwad jag ofwanför förgåtit anmärka, huru jag, några dagar förr än detta hände (för några Artilleripresters skull, hwilka woro närwarande, och till deras öfwerlygelse, huru en olård meniska kan få ljusa och rediga begrepp om salighetens grund och ordning, utan lång tids underwisning, när wiljan blifwer af sanningen rörd och medtagen), genom förestålda frågor i dessa ämnen, fick sådana fullständiga och rediga swar af Ryman, både in theoria et experientia, att de storligen förundrade sig deröfwer, såsom en sak, den de alldrig kunnat tro eller förmoda.

Wid middagstiden sista lefnadsdagen lemnade jag honom ensam under Frälsarens ömma försorg, då han — ej annorlunda än saliggjorda röfwaren, som warnade sin olyckliga kamrat på korset —, det lilla han kunde skrifwa, uppsatte trenne små bref, hwilka han skickade till de innesittande fångarne i de tre större arrestrummen på Smedjegården, uti hwilka han kortligen underwisar dem, huru de, såwål som han, kunde blifwa frälste utur satans bojor, och hwad de då skulle göra, samt att detta war både lätt och möjligt; hwarmed han tager afsked af dem o. s. w. Detta gjorde han af sig sjelf, utan att jag wiste deraf. När han sedan förtäljde detta för mig, sade han: de kunde allesamman blifwa hulpne och saliggjorde.

om de wille följa den lärdom, jag dem i dessa små brefwen gifwit.

Sista aftonen af hans lefnad kom jag, i sällskap med en annan Christi tjenare, till honom, då wi, under mycken stillhet, hade en liten kärleksmåltid tillsamman på tremannahand; wi samtalade om Frälsaren och hans hjerta emot syndare: Hans närwarelse war ock kännbar. Efter några versars affjungande gjorde wi, den ene efter den andre, bön, slutande med sång, och sedan gingo wi till hwila. Ryman sof roligt, alldenstund Själawännens högra hand låg under hans hufwud, och den wenstra omfamnade honom. Man hade gjort den anstalt, att åtskilliga Jesu wänner skulle komma till oss bittida om morgonen på hans dödsdag; dessa insunno sig ock i god tid, och blefwo så många, som i fångelserummet kunde rymmas, insläppte. Kraften af Frälsarens närhet förspordes af alla, som woro närwarande. Ryman satt fram i rummet, talade då och då med en stor andans stillhet. Man lät ock några små gofvar gå till honom, hwilka han gaf några förmaningsord, tog i famn och wälsignade. Wi sjöngo sedan utwalda versar, och när tiden nalkades, att Skriftermålet skulle börjas, bad han, så att det kunde höras af alla, till Frälsaren, att med ett stilla hjerta kunna lemna den Helige Ande, utan eget medwerkande, rum att förherrliga för honom Jesu ewigt gällande förtienst och försöningsblod o. s. w., och detta åstadkom ett rörande intryck på alla tillstådeswarandes hjertan. Kl. 6 om morgonen gingo wi upp i Smedjegårdskyrkan, der en så stor Guds menighet war församlad, att wi med möda kommo igenom.